

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ബാലകാണ്ഡേ

॥ ത്രിചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രിചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||

ഭഗീരഥസ്യ തപസാ തുഷ്ടേന ശിവേന ഗംഗാം ശിരസി ധാരയിത്യാ
തസ്യാ ബിന്ദുസരോവരേ ത്യാഗസ്തുത്ര സ്വാത്മാനം സപ്തസു ധാരാസു
സംവിഭജ്യ ഭാഗീരഥ്യാ ഭഗീരഥമനുഗമ്യ തത്പിത്യുണാമുദ്ധാരണം ച

ദേവദേവേ ഗതേ തന്മിൻ
സോഽംഗുഷ്യാഗ്രനിപീഡിതാം |
കൃത്യാ വസുമതിം രാമ
വത്സരം സമുപാസത || 1.43.1 ||

അഥ സംവത്സരേ പുർവ്വേണ
സർവലോകനമസ്ത്യതഃ |
ഉമാപതിഃ പശുപതി
രാജാനമിദമബ്രവീത് || 1.43.2 ||

പ്രീതസ്ത്വേഹം നരശ്രേഷ്ഠ
കരിഷ്യാമി തവ പ്രിയം |
ശിരസാ ധാരയിഷ്യാമി
ശൈലരാജസുതാമഹം || 1.43.3 ||

തതോ ഹൈമവതീ ജ്യേഷ്ഠാ
സർവലോകനമസ്ത്യതാ |

തദാ സാതിമഹദ്രൂപം
കൃത്യാ വേഗം ച ദുഃസഹം || 1.43.4 ||

ആകാശാദപതദ് രാമ
ശിവേ ശിവശിരസ്യുത |
അചിന്തയച്ച സാ ദേവീ
ഗംഗാ പരമദുർധരാ || 1.43.5 ||

വിശാമ്യഹം ഹി പാതാലം
സ്രോതസാ ഗൃഹ്യ ശങ്കരം |
തസ്യാവലേപനം ഇണാത്യാ
ക്രൂദ്ധസ്തു ഭഗവാൻ ഹരഃ || 1.43.6 ||

തിരോഭാവയിതും ബുദ്ധിം
ചക്രേ ത്രിനയനസ്തദാ |
സാ തസ്മിൻ പതിതാ പുൺയാ
പുൺയേ രുദ്രസ്യ മുർധനി || 1.43.7 ||

ഹിമവത്പ്രതിമേ രാമ
ജടാമണ്ഡലഗഹ്യരേ |
സാ കഥഞ്ചിൻമഹീം ഗന്തും
നാശക്നോദ് യത്തമാസ്ഥിതാ || 1.43.8 ||

നൈവ സാ നിർഗമം ലേഭേ
ജടാമണ്ഡലമന്തതഃ |
തത്രൈവോബദ്രമദ് ദേവീ
സംവത്സരഗണാൻ ബഹൂൻ || 1.43.9 ||

താമപശ്യത് പുനസ്ത്ര
തപഃ പരമമാസ്ഥിതഃ |

സ തേന തോഷിതശ്ചാസീ -
ദത്യന്തം രഘുനന്ദന || 1.43.10 ||

വിസസർജ്ജ തതോ ഗംഗാം
ഹരോ ബിന്ദുസരഃ പ്രതി |
തസ്യാം വിസൃജ്യാമാനായാം
സപ്ത സ്രോതാംസി ജ്ജുണിരേ || 1.43.11 ||

ഘ്നാദിനീ പാവനീ ചൈവ
നലിനീ ച തമൈവ ച |
തിസ്രഃ പ്രാചീം ദിശം ജഗ്മു -
ർഗംഗാഃ ശിവജലാഃ ശുഭാഃ || 1.43.12 ||

സുചക്ഷുശ്ചൈവ സീതാ ച
സിന്ധുശ്ചൈവ മഹാനദീ |
തിസ്രശ്ചൈതാ ദിശം ജഗ്മുഃ
പ്രതീചീം തു ദിശം ശുഭാഃ || 1.43.13 ||

സപ്തമീ ചാൻവഗാത് താസാം
ദഗീരഥരഥം തദാ |
ദഗീരഥോപി രാജർഷി -
ദിവ്യം സ്യന്ദനമാസ്ഥിതഃ || 1.43.14 ||

പ്രായാദഗ്രേ മഹാതേജാ
ഗംഗാ തം ചാപ്യനുവ്രജത് |
ഗഗനാച്ഛങ്കരശിര -
സ്തതോ ധരണിമാഗതാ || 1.43.15 ||

അസർപത ജലം തത്ര
തീവ്രശബ്ദപുരസ്കൃതം |

മത്സ്യകച്ഛപസംഘൈശ്ച
ശിംശുമാരഗണൈസ്തമാ || 1.43.16 ||

പതദ്ഭിഃ പതിതൈശ്ചൈവ
വ്യരോചത വസുന്ധരാ |
തതോ ദേവർഷിഗന്ധർവാ
യക്ഷസിദ്ധഗണാസ്തമാ || 1.43.17 ||

വ്യലോകയന്ത തേ തത്ര
ഗഗനാദ് ഗാം ഗതാം തദാ |
വിമാനൈർനഗരാകാരൈ -
ർഹയൈർഗജവരൈസ്തദാ || 1.43.18 ||

പാരിപ്ലവഗതാശ്ചാപി
ദേവതാസ്തത്ര വിഷ്ണിതാഃ |
തദദ്ഭുതമിമം ലോകേ
ഗംഗാവതരമുത്തമം || 1.43.19 ||

ദിദ്യക്ഷവോ ദേവഗണാഃ
സമീയുരമിതൗജസഃ |
സമ്പതദ്ഭിഃ സുരഗണൈ -
സ്തേഷാം ചാദരണൗജസാ || 1.43.20 ||

ശതാദിത്യമിവാദാതി
ഗഗനം ഗതതോയദം |
ശിംശുമാരോരഗഗണൈ -
ർമീനൈരപി ച ചഞ്ചലൈഃ || 1.43.21 ||

വിദ്യുദ്ഭിരിവ വിക്ഷിപ്തൈ -
രാകാശമഭവത് തദാ |

പാണ്ഡുരൈഃ സലിലോത്പീഡൈഃ
 കീർയമാണൈഃ സഹസ്രധാ || 1.43.22 ||

ശാരദാഭ്രദരിവാകീർണം
 ഗഗനം ഹംസസമ്പ്ലവൈഃ |
 ക്വചിദ് ദ്രുതതരം യാതി
 കുടിലം ക്വചിദായതം || 1.43.23 ||

വിനതം ക്വചിദുദ്ഭുതം
 ക്വചിദ് യാതി ശനൈഃ ശനൈഃ |
 സലിലേനൈവ സലിലം
 ക്വചിദഭ്യാഹതം പുനഃ || 1.43.24 ||

മുഹൂർദ്ധ്യപഥം ഗത്യാ
 പപാത വസുധാം പുനഃ |
 തച്ഛങ്കരശിരോഭ്രഷ്ടം
 ഭ്രഷ്ടം ഭൂമിതലേ പുനഃ || 1.43.25 ||

വ്യരോചത തദാ തോയം
 നിർമലം ഗതകൽമഷം |
 തത്രർഷിഗണഗന്ധർവാ
 വസുധാതലവാസിനഃ || 1.43.26 ||

ഭവാംഗപതിതം തോയം
 പവിത്രമിതി പസ്തുശൂഃ |
 ശാപാത് പ്രപതിതാ യേ ച
 ഗഗനാദ് വസുധാതലം || 1.43.27 ||

കൃത്യാ തത്രാഭിഷേകം തേ
 ബഭൂവുർഗതകൽമഷാഃ |

ധൂതപാപാഃ പുനസ്തേന
തോയേനാഥ ശുഭാൻവിതാഃ || 1.43.28 ||

പുനരാകാശമാവിശ്യ
സ്യാൻ ലോകാൻ പ്രതിപേദിരേ |
മുമുദേ മുദിതോ ലോക -
സ്തേന തോയേന ദാസ്വതാ || 1.43.29 ||

കൃതാഭിഷേകോ ഗംഗായാം
ബഭൂവ ഗതകൽമഷഃ |
ഭഗീരഥോ ഹി രാജർഷി -
ദിവ്യം സ്യന്ദനമാസ്ഥിതഃ || 1.43.30 ||

പ്രായാദഗ്രേ മഹാരാജ -
സ്തം ഗംഗാ പൃഷ്ടതോന്വഗാത് |
ദേവാഃ സർഷിഗണാഃ സർവേ
ദൈത്യദാനവരാക്ഷസാഃ || 1.43.31 ||

ഗന്ധർവയക്ഷപ്രവരാഃ
സകിന്നരമഹോരഗാഃ |
സർപാശ്ചാപ്ലരസോ രാമ
ഭഗീരഥരമാനുഗാഃ || 1.43.32 ||

ഗംഗാമൻവഗമൻ പ്രീതാഃ
സർവേ ജലചരാശ്ച യേ |
യതോ ഭഗീരഥോ രാജാ
തതോ ഗംഗാ യശസ്വിനീ || 1.43.33 ||

ജഗാമ സരിതാം ശ്രേഷ്ഠാ
സർവപാപപ്രണാശിനീ |

തതോ ഹി യജമാനസ്യ
ജഹേനാരദ്ഭൂതകർമണഃ || 1.43.34 ||

ഗംഗാ സമ്പ്ലാവയാമാസ
യജ്ഞവാടം മഹാത്മനഃ |
തസ്യാവലേപനം ഇതോത്യാ
ക്രൂദ്ധോ ജഹൃശ്ച രാഘവ || 1.43.35 ||

അപിബത് തു ജലം സർവം
ഗംഗായാഃ പരമാദ്ഭൂതം |
തതോ ദേവാഃ സഗന്ധർവാ
ഋഷയശ്ച സുവിന്ദിതാഃ || 1.43.36 ||

പൂജയന്തി മഹാത്മാനം
ജഹ്നും പുരുഷസത്തമം |
ഗംഗാം ചാപി നയന്തി സു
ഭൂഹിത്യത്യേ മഹാത്മനഃ || 1.43.37 ||

തതസ്തുഷോ മഹാതേജാഃ
ശ്രോത്രാഭ്യമസൃജത് പ്രഭുഃ |
തസ്മാജ്ജഹൃസുതാ ഗംഗാ
പ്രോച്യതേ ജാഹ്നവീതി ച || 1.43.38 ||

ജഗാമ ച പുനർഗംഗാ
ഭഗീരഥരമാനുഗാ |
സാഗരം ചാപി സമ്പ്രാപ്താ
സാ സരിത്പ്രവരാ തദാ || 1.43.39 ||

രസാതലമുപാഗച്ഛത്
സിദ്ധ്യർഥം തസ്യ കർമണഃ |

ഭഗീരഥോപി രാജർഷി -
 രംഗാമാദായ യത്തതഃ || 1.43.40 ||

പിതാമഹാൻ ഭസ്മകൃതാ -
 നപശ്യദ് ഗതചേതനഃ |
 അഥ തദ്ഭസ്മനാം രാശിം
 ഗംഗാസലിലമുത്തമം |
 പ്ലാവയത് പൃതപാപ്ചാനഃ
 സ്വർഗം പ്രാപ്താ രഘുത്തമ || 1.43.41 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 ബാലകാണ്ഡേ ത്രിചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||